

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Mihin biojätteen käsittely on menossa?

Jätelainsäädännön
ajankohtaiskatsaus

Biolaitosyhdistys 15.11.2012
Aalto-sali, Lahti
Ari Seppänen YM

Huomioita biojätteen biologisen käsittelyn tulevaisuudennäkymistä

- EU/Markkinat, Kysyntä, Kauppa, Laatu, Turvallisuus ja Valvonta
- NORMIT/Jätedirektiivi, Eläinsivutuoteasetus, EoW-menettely kompostille ja mädätteelle
- Biojätekomposti, -mädäte, lanta, liete ..... / syötteet ja uudet haitta-aineet
- Laatutavara hyödynnetään jätteenä tai tuotteena
- Lannoitevalmistelainsäädäntö porttina
- Huonolaatuinen käsitellään muutoin

Uusi jätelainsäädäntö: voimaan 1.5.2012

- jätelaki (646/2011)
  - ml. muutokset 1104/2011 (Hg-asetus) ja 195/2012 (mm. täsmennyksiä siirtymäaikoihin)
- muutoksia ympäristönsuojelulakiin (647/2011) ja 19 muuhun lakiin (648-666/2011)
- valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
- ympäristönsuojeluasetuksen muutos (180/2012)
- tarkistukset viranomaisten (ELY, SYKE) maksullisia suoritteita koskeviin asetuksiin (1538/2011, 190/2012)

Uusi jätelainsäädäntö: tulossa

Lähes 20 muuta asetusta tai valtioneuvoston päätöstä uudistetaan vuosina 2012-2014 (+ aikatauluarvio):

Säädös	lausunnoille	annetaan	voimaan
Laki vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta SE-laitteissa	9/2012	HE 12/13	k-2013
VNA kaatopaikoista	5/2012	s-2012	1.1.2013
VNA jätteen poltosta	10/2012	s/k-2013	k-2013
VNA asfalttiasemien ympäristön- suojeluvaatimuksista (jäteasfaltti)	5/2012	s-2012	s-2012
VNA kaivannaisjätteistä	k-2013	k-2013	k-2013
VNA keräyspaperista	s-2012/k-2013	k-2013	1.5.2013
VNA juomapakkausten palautusjärjestelmästä	s-2012/k-2013	k-2013	1.5.2013
VNA käytöstä poistetuista renkaista	s-2012/k-2013	k-2013	1.5.2013

Uusi jätelainsäädäntö: tulossa

Säädös	lausunnoille	annetaan	voimaan
VNA pakkauksista ja pakkausjätteistä	k-2013	s-2013	1.5.2014
VNA romuajoneuvoista	2013	2013	2013
VNA vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa	2013	2013	2013
VNA paristoista ja akuista	2013	2014	2014
VNA sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta	2013	2013	2/2014
VNA jätteiden käytöstä maarakentamisessa	2013	2014	2014
jne.			

Uuden jätelain voimaantulo (1/2)

1.5.2012	<ul style="list-style-type: none"> • Lait ja eräät keskeiset asetukset tulevat voimaan • Valtion jätehuoltotöitä koskeva sääntely sekä vanhat asetukset (siltä osin kuin eivät ristiriidassa uuden lain kanssa) säilyvät voimassa, kunnes korvataan uusilla
1.1.2013	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan ja kunnan yhtiön velvollisuus kirjanpidon eriyttämiseen ja tähän liittyvä jätteen kuljettajan tiedonantovelvollisuus lain voimaantulon jälkeisen uuden tilikauden alusta tai viimeistään 1.1.2013 (44§)
1.5.2013	<ul style="list-style-type: none"> • Tuottajavastuuta koskeva luku 6 (pl. pakkaukset) • Juomapakkauksia koskeva luku 7 ml. merkinnät 70 § • Hakemus tuottajarekisteriin:<ul style="list-style-type: none"> –Tuottajayhteisö (uudet ja tiedostoon merkityt) (pl. pakkaukset) –painetun paperituotteen tuottaja • Ilmoitus ammattimaisesta keräyksestä 100 § (jatkuu seuraavalla kalvolla...)

Uuden jätelain voimaantulo (2/2)

	<ul style="list-style-type: none"> • Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma tai sen tarkistukset esitettävä tarvittaessa lupaviranomaiselle • Sopimusperusteista jätteenkuljetusta käyttävän kunnan on tehtävä päätös kuljetusjärjestelmästä; siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymäaika vähintään 3 vuotta päätöksestä tai enintään 5 vuotta lain voimaantulosta
1.5.2014	<ul style="list-style-type: none"> • Tuottajavastuusta koskevan luvun 6 soveltaminen pakkauksiin • Tuottajan järjestettävä pakkausjätteiden vastaanotto 49 §:n mukaisesti • Tiedostoon merkityn tuottajan tehtävä hakemus tuottajarekisteriin • Kiinteistön haltijan järjestämää pakkausjätteen erilliskeräystä koskeva 41 §:n 3 momentti
1.6.2014	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet kunnan vastuulle kuuluvat jätteet luovutettava kunnan järjestämään jätehuoltoon

Jätehuollon etusijajärjestys viranomaisten ja julkisten toimijoiden toiminnassa

- Kunnan/ kunnallisten toimijoiden noudatettava etusijajärjestystä (JL 8 §) mm.
  - jätestrategioiden laadinnassa
  - jätehuollon järjestämisessä
  - kunnan jätehuoltomääräyksissä
  - jätetaksan määrittämisessä
  - muussa jätteisiin liittyvässä päätöksenteossa (mm. 42 § 1 mom)
  - jäteneuvonnassa
- Viranomaisten ja muiden julkisten toimijoiden edistettävä omassa toiminnassaan etusijajärjestyksen noudattamista (JL 11 §).

Jätehuollon etusijajärjestys lupa- ja ilmoitusmenettelyissä

- toiminnanharjoittajalta edellytetään lupahakemuksessa ja viranomaisilta lupaharkinnassa aiempaa selvästi perusteellisempaa selvitystä jätteiden eri käsittelyvaihtoehtoista (YSA 9.2.11 §).
- materiaalien käytön tehokkuus ja etusijajärjestys otettava huomioon ympäristöluvassa (YSL 43 §, YSA 19 §).
- oppaita tulossa syksyllä 2012:
  - Materiaalien käytön tehokkuus ympäristölupamenettelyssä
  - Elinkaariarviointien käyttö Suomen jätehuollon kestävyuden arvioinnissa

Yhdyskuntajätteen erilliskeräys ja kierrätys

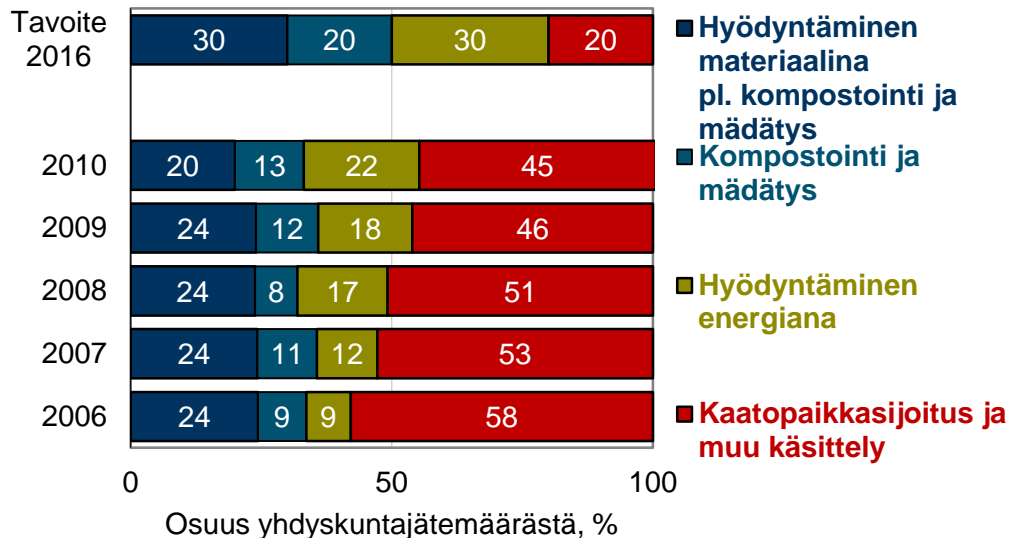
JäteVNA 14 §

- Teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan, muun jätteen haltijan sekä kunnan on jätelain 8, 13 ja 15 §:ssä säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan **paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen** erilliskeräys ja kierrätys.
- Tuottajan velvollisuudesta säädetään erikseen.
- Tavoitteena, että vähintään 50 painoprosenttia yhdyskuntajätteestä kierrätetään viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2016.
  - Em. tahot vastaavat tavoitteen saavuttamisesta yhdessä
  - Tavoite sitoo Suomea EU:n jäsenvaltiona

Yhdyskuntajätteen määrä

Yhdyskuntajätteen %-jakautuminen hyödyntämiseen ja käsittelyyn vuosina 2006-2010 vuodelle 2016 asetettu tavoitetaso

(Lähde: Tilastokeskus ja VALTSU; Kuva: SYKE)

- Yhdyskuntajätteen määrä laskenut vuonna 2009 vuoden 2000 tasolle (2,6 milj. t)

- Jätteen hyödyntäminen lisääntynyt viime vuosina polttolaitosten käyttöönoton myötä

- Materiaalihyötykäytön lisäämisessä/ kehittämässä edelleen työtä

Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräys ja hyödyntäminen materiaalina JäteVNA 15-16 §

- huolehdittava, että toiminnassa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta rakennus- ja purkujätettä; esim. käyttökelpoisten esineiden ja aineiden talteenotto ja uudelleenkäyttö
- Erilliskeräys (tietyin edellytyksin) ainakin seuraaville jätelajeille:
betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet; kipsipohjaiset jätteet; kyllästämättömät puujätteet; metallijätteet; lasijätteet; muovijätteet; paperi- ja kartonkijätteet; maa- ja kiviainesjätteet.
- Tavoitteena, että vähintään 70 painoprosenttia rakennus- ja purkujätteestä (pl. maa- tai kallioperästä irrotetut maa- ja kiviainekset) hyödynnetään materiaalina viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2020.

Päätöksenteko jätteen määrittelystä

- Ensisijaisesti toiminnanharjoittaja määrittelee toiminnassaan syntyvien aineiden ja esineiden jäteluonteen jätteen yleisen määritelmän sekä sitä täydentävien sivutuotteen ja jäteominaisuuden päättymistä koskevien arviointiperusteiden mukaisesti (JL 5 §). Ympäristölupaan on tarvittaessa haettava muutosta, jos aineiden tai esineiden luokittelu jätteeksi muuttuu.
- Viranomaisen päättää jätteen määrittelystä lupakäsittelyn tmv. yhteydessä.
- Toiminnanharjoittajan on perusteltava sivutuotteeksi määrittelyä tai jäteominaisuuden päättymistä koskevat hakemukset järjestelmällisesti jätelaissa tai EU-asetuksissa säädettyjen kriteerien pohjalta. Lupa- ja muiden viranomaisten on vastaavasti perusteltava ratkaisunsa.

Maa-aineksen jäteluonne

- Kallio- tai maaperästä irrottamaton pilaantunut maa-aines, on jätettä (EYTI C-1/03), mutta siihen ei sovelleta jätelakia (JL 3 §, 7 kohta) eikä jätedirektiiviä.
- Kaivettuun maa-aineeseen sovelletaan jätteen yleistä määritelmää
  - Maa-aineksen pilaantuneisuus ei siis pelkästään eikä välttämättä määrittele jäteluonnetta; yleensä on jätettä
  - Pilaantumatonkin kaivettu maa-aines on jätettä, jos sillä ei ole oikeaa hyötykäyttöä, esim. maankaatopaikalle toimitettava maa-aines
- Pilaantumaton maa-aines, joka hyödynnetään varmasti ja suunnitelmallisesti ilman edeltäviä muuntamistoimia täyttää harvoin jätteen tunnusmerkit

Maa-aineksen hyödyntämisen luvanvaraisuus

- Jos ei jätettä em. perustein → ei tarvita lupaa jätteen hyödyntämisenä
- Aiemmin luvanvaraisuudesta rajattiin vastaavin perustein YSL 30 a §:n perusteella
  - YSL 30 a §:stä poistettiin maa- ja kiviaineksia koskeva rajaus jätelain voimaantulon yhteydessä
  - Poiston tarkoituksena ei ollut muuttaa nykyistä käytäntöä luvanvaraisuuden määrittelyssä

Maa- ja kiviaineksen jäteluonne ja hyödyntämisen luvanvaraisuus

- Maa-aineksen jäteluonteeseen tapauskohtaisessa tarkastelussa apuna käytettäviä periaatteita on alustavasti hahmoteltu **maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointia koskevan YM:n ohjeen jätteosion päivitysluonnoksessa (11.5.2012)**.
- Ohjeistusta viimeistellään saatujen kommenttien pohjalta, uusi luonnos valmistunee loppuvuodesta 2012 ja lopullinen ohjeistus vuoden 2013 keväällä.

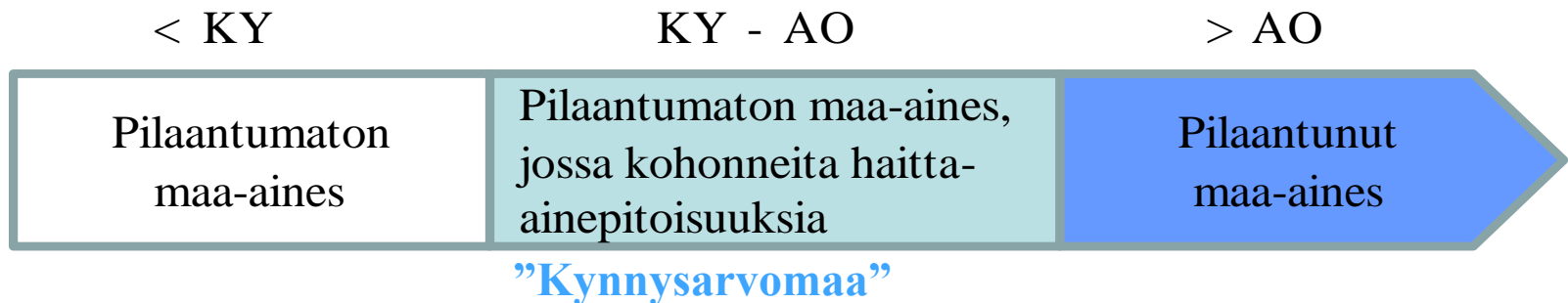

Maa-aineksen pilaantuneisuus

- PIMA-ohjeen mukainen käytännön jaottelu kaivetuille maa-aineksille:

Maa-aineksen haitta-ainepitoisuus

KY = kynnysarvo

AO = alempi ohjearvo

Maa-aineksen jäteluonne – tarkasteluperusteita

PIMA-ohjeen jäteosion päivitysluonnos 11.5.2012

Varmuus

- Varastointiaika, hyötykäytön varmuus

Suunnitelmallisuus

- suunnitelma, jonka perusteella voidaan osoittaa, että maa-ainekselle on olemassa todellinen tarve ja sen käytön tekniset edellytykset on yleisellä tasolla määritelty. Käsitely käytettävästä määrästä
- esim. asemakaava, rakennus- tai toimenpidelupa, tie-, rata-, puisto- tai yleisen alueen toteuttamissuunnitelma, ympäristö-, vesi- tai maa-aineslupa

Muuntamattomuus

- Ei koske lajittelua, seulontaa yms.
- Ei koske maa-aineksen *in situ* -käsittelyä

YSL:n ja JL:n yleiset velvoitteet

Jätteen hyödyntämisen luvanvaraisuus – esimerkkejä

- Maa-ainesalueen maisemointiin käytettävä muualta ilman välivarastointia tuotu pilaantumaton pintamaa (20000 t/10000 t)
  - Voidaan käyttää ilman luvittamista jätteen käsittelynä, jos käyttö suunnitelmallista eikä maa-ainesaluetta koskevassa päätöksessä ole erikseen määräystä siitä, että ulkopuolelta ei saisi tuoda maa-aineksia (esim. pohjavesialue); käytettävä maa-aineksen määrä ei vaikututa tulkintaan
- Maa-ainespankit?
- Maa- ja tierakennuskohteissa esim. kallion räjäytyksessä syntyvän ja muualle murskattavaksi vietävän puhtaan kiviaineksen jäteluonne ja luvanvaraisuus?
- Asfalttirouheen käyttö tierakentamisessa?

Toiminnanharjoittajan järjestämä jätehuollon seuranta ja tarkkailu (120 §, JäteVNA 25 §)

- Yleinen velvollisuus koskee kaikkia kirjanpitovelvollisia toiminnanharjoittajia
- Luvanvaraisessa jätteen käsittelytoiminnassa esitettävä lv:lle suunnitelma jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämiseksi
- Ympäristöluvassa annettava tarkemmat määräykset seurannasta ja tarkkailusta ja suunnitelmasta sekä siitä, miten raportoidaan [YSL 46 §]
- Toiminnanharjoittajan tarkistettava seuranta ja tarkkailu lain mukaiseksi ja – jos seuranta tai tarkkailu ei täytä jätelain vaatimuksia - esitettävä tarkistukset tai suunnitelma lupaviranomaiselle vuoden kuluessa lain voimaantulosta; vo:n reagoinnille ei täsmällistä määräaikaa

Hyväksyminen jätehuoltorekisteriin (1/2)

(94 – 99 §, jäteVNA 27-29 §)

- Korvaa aiemman ilmoituksen jätetiedostoon
- Jätteen ammattimainen kuljettaminen ja jätteen välittäjänä toimiminen
  - uutena jätteen amm. välittäminen Suomeen ja Suomessa
  - vastuun ottaminen jätteestä ratkaisevaa arvioitaessa tarvetta hyväksyntään; hyväksyntä tarvitaan, jos jäte siirtyy välittäjän hallintaan jätehuoltoketjussa tai jos toimii ilmoittajana jätteen kv. siirroissa
  - EUTI: ”Myös laitokset ja yritykset, jotka kuljettajan ammattia harjoittamatta liiketoiminnassaan kuljettavat jätteitä tavanomaisesti tai säännöllisesti riippumatta siitä, ovatko jätteet muiden tai niiden itsensä tuottamia”
- Hakemus tehdään sille ELYlle, jonka alueella suurinta osaa toiminnasta harjoitetaan (tai kotipaikan mukaiselle ELYlle)
- Toimintaa ei saa aloittaa ennen toiminnan hyväksymistä

Hyväksyminen jätehuoltorekisteriin (2/2)

(94 – 99 §, jäteVNA 27-29 §)

- Täsmennyksiä hyväksymisen edellytyksiin ja päätöksen sisältöä, muuttamista, peruuttamista ja raukeamista koskeviin säännöksiin
- Velvollisuus jätehuoltorekisteriotteen mukana pitämiseen
- Siirtymäsäännös: hakemus tehtävä 3 vuoden kuluessa lain voimaantulosta, kuitenkin viimeistään silloin, kun jätetiedosto-ote on tarkistettava.
  - ! *Jätteen kuljetusta koskevia uusia velvollisuuksia (kirjanpito, siirtoasiakirja) noudatettava kuitenkin jo 1.5.2012 alkaen*
- Uudet hakemuslomakkeet saatavissa yrityssuomi.fi-verkkosivulta (hakusana jätehuoltorekisteri)

Ilmoitus jätehuoltorekisteriin jätteen ammattimaisesta keräyksestä (100 §, JäteVNA 30 §)

- Jätteen keräyksellä tarkoitetaan (6.1.10 §)
jätteen kokoamista ... vastaanottoon omatoimista käsittelyä varten tai jätteen kuljettamiseksi käsittelyyn, mukaan lukien alustava lajittelu ja tilapäinen varastointi
- Ilmoitus tehtävä ammattimaisesta keräyksestä
= kunnan, tuottajan, jakelijan tai muun toimijan järjestämä alueellinen vastaanottoaika
  - Ei-ammattimaista keräystä esimerkiksi lääkejätteen vastaanotto apteekeissa, myymälöiden kulutustuotteiden vastaanotto ja vapaaehtoiset keräystapahtumat
- Ilmoitus toiminnasta jätehuoltorekisteriin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen keräyksen aloittamista, merkintä jätehuoltorekisteriin
  - ”Ilmoittautuminen valvottavaksi”
  - Kunnan ysv voi puuttua toimintaan JL 125 §:n tai YSL 85 §:n nojalla

Ilmoitus jätehuoltorekisteriin jätteen ammattimaisesta keräyksestä – otteita YM:ssä valmistellusta tulkintasuosituksista

luonnos 20.9.2012 (1/4)

- Ilmoitus jätehuoltorekisteriin tehdään toiminnasta, jonka voidaan katsoa olevan **pelkästään jätelaissa tarkoitettua jätteen keräystä** (ei käsittelyä).
  - Jos toimintaan sisältyy keräyksen ohella myös jätteen hyödyntämis- tai loppukäsittelytoimeksi katsottavaa jätteen **varastointia (R 13, D 15)**, jätteen **esikäsittelyä tai uudelleenpakkaamista (R 12, D 13, D 14)** tai muuta jätteen käsittelyä ja jos toiminta on laitosmaista tai ammattimaista, on toimintaan oltava ympäristölupa YSL 28 §:n 2 mom. 4 kohdan nojalla.
  - Toiminta voi olla luvanvaraista myös muulla perusteella (naapuruussuhdehaitat, pohjavesiriskit jne)

Ilmoitus jätehuoltorekisteriin jätteen ammattimaisesta keräyksestä – otteita YM:ssä valmistellusta tulkintasuosituksesta

luonnos 20.9.2012 (2/4)

- jätelailla ei muutettu jätteen varastoinnin tai muun käsittelytoiminnan luvanvaraisuuden rajoituksia
  - jätteen syntypaikalla tapahtuva väliaikainen varastointi ennen jätteen toimittamista hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi ei ole luvanvaraista toimintaa
  - jätteen keräyksen yhteydessä (muualla kuin jätteen syntypaikalla) tapahtuva väliaikainen varastointi ei ole luvanvaraista toimintaa; jos varastointi katsotaan muuksi kuin väliaikaiseksi (pysyväisluonteiseksi) varastoinniksi, toiminta on luvanvaraista.
  - jätteen käsittelypaikan yhteydessä tapahtuva käsittelyä edeltävä jätteen varastointi tai jätteen varastointi muussa paikassa keräyksen jälkeen vaatii ympäristöluvan. Ensin mainitussa tapauksessa varastointi luvitetaan yleensä samana toimintakokonaisuutena jätteen käsittelyä koskevan luvan kanssa.
  - jos jätettä varastoidaan vähintään kolme vuotta ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä tai vähintään vuoden ennen sen loppukäsittelyä, vaatii varastointipaikka ympäristöluvan kaatopaikkana.

Ilmoitus jätehuoltorekisteriin jätteen ammattimaisesta keräyksestä – otteita YM:ssä valmistellusta tulkintasuosituksesta

luonnos 20.9.2012 (3/4)

- jätteen keräyksen määritelmään sisältyvä **alustava lajittelu olisi tulkittava verrattain suppeasti**. Siihen voisi sisältyä esimerkiksi jätteiden uudelleenkäyttökelpoisuuden tarkistamista ja uudelleenkäyttökelpoisten materiaalien erottelua muusta jätteestä. Jos jätteitä paalataan, murskataan tai haketetaan keräyspaikalla, ei lajittelua enää voitaisi pitää alustavana eikä toimintaa pelkkänä keräystoimintana.
- **Siirtokuormausaseman (ja jätteen putkikeräysjärjestelmien koontiasemien) ympäristöluvanvaraisuus on ratkaistava tapauskohtaisesti**. Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että siirtokuormausasema vaatii ympäristöluvan, jollei kysymyksessä ole aivan pienimuotoinen toiminta, josta ei arvioida aiheutuvan ympäristö- tai naapuruussuhdehaittaa.

Ilmoitus jätehuoltorekisteriin jätteen ammattimaisesta keräyksestä – otteita YM:ssä valmistellusta tulkintasuosituksista

5.6.2012 (4/4)

- Ilmoitus ammattimaisesta keräyksestä tehtävä kunnan jätehuoltoviranomaiselle viimeistään 1.5.2013.
- Jos keräys toteutetaan **osana ympäristöluvanvaraista toimintaa**, ei erillistä ilmoitusta jätehuoltorekisteriin tarvitse tehdä.
- Jos toiminnanharjoittajalla on voimassa oleva ympäristölupa keräystoimintaan, mutta toiminta on luonteeltaan jätelain 100 §:ssä tarkoitettua ilmoituksenvaraista keräystoimintaa, on toiminnanharjoittajan tehtävä ilmoitus keräystoiminnasta kunnan jätehuoltoviranomaiselle 1.5.2013 mennessä. Kun toiminta on merkitty jätehuoltorekisteriin, voidaan lupa rauettaa viranomaisen omasta aloitteesta.
- **Lomakeluonnos** on valmisteltu ympäristöministeriön ja ELY-keskusten yhteistyönä ja siitä on pyydetty kommentteja Kuntaliitolta. Kommenttien perusteella viimeistelty lomake tallennettaneen lähiaikoina yrityssuomi.fi-verkkosivulle.
- **VAHTI-järjestelmää** on tarkoitus viimeistään kevään 2013 aikana kehittää ilmoitusten tallentamiseksi jätehuoltorekisteriin.

Siirtoasiakirja

121 §, JäteVNA 24 §

- Jätteen haltijan laadittava siirtoasiakirja, kun luovutetaan
  - vaarallista jätettä
  - sako- ja umpikaivolietettä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietettä
  - rakennus- ja purkujätettä
  - pilaantunutta maa-ainesta
- Jos jäte haetaan kotitaloudesta, kuljettaja huolehtii velvollisuuksista
- Siirtoasiakirja mukana jätteen siirron aikana ja annetaan vastaanottajalle, joka vahvistaa vastaanoton, säilytys kolme vuotta
- Voi olla sähköisessä muodossa

Siirtoasiakirja — tulkintoja (1/2)

YM:n muistio 24.5.2012 siirtoasiakirjasäännöksen soveltamisesta

www.ymparisto.fi > [Ympäristönsuojelu](#) > **Jätteet ja jätehuolto**

www.miljo.fi > [Miljövård](#) > **Avfall och avfallshantering**

- Siirtoasiakirjaa ei tarvita esimerkiksi:
  - Rakentamis- ja purkamistoiminnassa syntyviin yhdyskuntajätteisiin tai pakkausjätteisiin
  - Saman tuotantolaitoksen sisäisissä siirroissa tai siirroissa laitokseen kuuluvaan käsittelylaitokseen
  - Jos asuinkiinteistön haltija kuljettaa rakennus- ja purkujätteitään [tai pienimuotoista urakkaa tekevä rakentaja kotitalouden remonttityömaan jätteitä] omatoimisesti kunnan hyväksymään tai määräämään vastaanottopaikkaan
- Ei pakollista lomaketta, vaan ulkoasun voi muokata tarkoituksenmukaiseksi tai yhdistää rahtikirjaan tms.

Siirtoasiakirja — tulkintoja (2/2)

- Jätteen haltijan ja vastaanottajan allekirjoitus luovutuksen ja vastaanoton yhteydessä; jollei mahdollista, voidaan tehdä myös muulla tavoin, joka ei heikennä vahvistuksen luotettavuutta, esimerkiksi:
  - Miehitämättömässä vastaanottopaikassa automaatiojärjestelmä rekisteröi jätteen vastaanoton; kuljettaja toimittaa siirtoasiakirjan ja kuitin vastaanotosta vastaanottajalle, joka vahvistaa jätteen vastaanoton siirtoasiakirjaan
  - Siirtoasiakirjaan liitetään erillinen jätteen haltijan allekirjoittama toimeksianto jätteen kuljettajalle; kuljettaja täydentää siirtoasiakirjan yksittäistä erää koskevilla tiedoilla; toimeksianto korvaa jätteen haltijan allekirjoituksen

Valvonta ja hallintopakko

- Säännöksiä yhdenmukaistettu YSL:iin nähden
- Täsmennyksiä tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuteen (122-123 §)
  - Kotirauhan suojan piiriin eivät kuulu jätekatokset, jätehuoneet..
  - Myös kunnan jätehuoltovo:lla tarkastusoikeus
- Velvollisuus säännönmukaisiin tarkastuksiin (124 §)
  - Lupavelvollisten lisäksi vaarallisten jätteiden tuottajat, jätteen kuljettajat ja välittäjät
  - Työnjako kunnan ysv:n ja ELY-keskuksen välillä määräytyy ”normaaliin tapaan” eli siten, miten ympäristölupien ja jätelain valvonta muutoinkin jakaantuu niiden välillä (ympäristölupavelvolliset, kuljettajat, kerääjät, muut)
- Kunnan ysv:n oikeus yksittäisen määräyksen antamiseen
  - roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi, muu kuin luvanvarainen toiminta (125 §)
- Täsmennyksiä rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemista koskeviin säännöksiin (126-128 §)
- ELY rikosasiassa asianomistaja, jos yleistä etua loukattu (136 §)

Laiminlyöntimaksu (1/2)

- toimivaltainen valvontaviranomainen määrää hallintomenettelyssä kehotettuaan laiminlyöjää korjaamaan laiminlyöntinsä
- oikeusrekisterikeskus panee täytäntöön (myös ilman lainvoimaista päätöstä)
- määrätään vain selkeästi todennettavista laiminlyönneistä; maksu mahdollista välttää korjaamalla laiminlyönti
- teot poistettu rikosoikeudellisen rangaistusvastuun piiristä
- Lisätietoa: Satu Lyytikäisen esitelmäaineisto (ml. päätös- ja kehotusmalli) UUDELYn koulutuspäivillä 6.9.2012 [Internet ELY-keskus](#) > [FI](#) > [ELY-keskukset](#) > [Uudenmaan ELY](#) > [Ajankohtaista](#) > [Tapahtumat](#) > Koulutusmateriaalit

Laiminlyöntimaksu (2/2)

Laiminlyönti	Maksun suuruus*
Hakemuksen tekeminen tuottajarekisteriin	1 % liikevaihdosta, kuitenkin 500 – 500 000 e
Hakemuksen tai ilmoituksen tekeminen jätehuoltorekisteriin (kuljettaja, välittäjä, kerääjä)	500 – 10 000 e
Tuottajan kirjanpito ja raportointi	
Siirtoasiakirjan/jätehuoltorekisteriotteen laatiminen ja mukana pitäminen	
Jätteen kv. siirtoihin liittyvien menettelyjen laiminlyönti	

* Maksua voidaan kohtuullistaa

Roskaantuminen (JL 8 luku)

- Säännösten asiasisältö säilynyt jokseenkin ennallaan, säännösten muotoilu muuttunut
- Roskaamiskielto
- Siivoamisvelvollisuus (ennen alueen puhdistamisvelvollisuus):
  - ensisijaisesti roskaaja,
  - toissijainen siivoamisvelvollisuus jokseenkin nykyiseen tapaan
- Siivoamisesta määrääminen:
  - kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
  - ELY, jos kunta laiminlyö
- Tien, radan ja sataman pitäjän, virkistysalueen haltijan ja yleisötilaisuuden järjestäjän velvollisuus järjestää riittävä jätteen keräys roskaantumisen ehkäisemiseksi (76 §)
- Ennen 1.5.2012 ilmoitettujen roskaamistapausten käsittely vanhan tai uuden lain nojalla hallintolain 20 §:n mukaisen vireilletuloajankohdan perusteella

Kunnan viranomais- ja palvelutehtävät

Jätehuollon viranomaistehtävät

- päätökset kuljetusjärjestelmästä
- 42 §:n mukaiset vapautukset
- kunnan jätehuoltomääräykset
- jätetaksan hyväksyminen ja jätemaksujen määrääminen
- **Kunnan jätehuoltoviranomainen**

Jätehuollon palvelutehtävät

- jätteen vastaanotto, kuljetus, käsittely,
- jätemaksujen laskutus
- jäteneuvonta
- näihin liittyvät hallinnolliset tehtävät
- **Voidaan siirtää muulle kuin vo:lle**

Valvontaviranomaisen tehtävät

- jätelain ja YSL:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta
- **Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen**

Toimenpiteitä kunnassa jätehuollon järjestämiseksi

- Kunnan jätehuoltoviranomainen (23 §) 2012-
- Yhteinen toimielin kuntien jätehuoltoyhtiöiden toimialueelle (23 § 2 mom) 2012-
- Päätös kuljetusjärjestelmästä sopimusperusteisilla alueilla (37 §, 149 §) 1.5.2013 mennessä
- Jätehuoltoviranomaisen rekisteri jätteen kuljetuksista (39 §, 143 §) 2012-
- Muutokset jätehuoltomääräyksiin (huom pakkausjätettä koskevat määräykset 2014-)
- Tarkistukset jätetaksaan
- Tiedottaminen jätetakasta, maksun kertymästä ja käytöstä (79 §) 2012 -
- Kirjanpidon eriyttäminen (jos markkinaehtoista palvelua) (44 §) viimeistään vuoden 2013 alusta

Jätelain soveltamisohjeita ja –oppaita (1/2)

- YM:n esite ”Ajankohtaista jätelain uudistuksesta” toukokuu 2012 (suomi, ruotsi, englanti - tulossa)
- YM:n ohjeita OH 5/2012 Jätevakuusopas – Opas jätehuollon toimijoilta vaadittavista vakuuksista
- YM:n opas ”Materiaalien käytön tehokkuus ympäristölupamenettelyssä”, syyskuu 2012
- Elinkaariarviointien käyttö Suomen jätehuollon kestävyuden arvioinnissa, julkaistaan YM:n raportteja-sarjassa syksyllä 2012
- Ympäristöministeriön ohje: Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi. Luonnos jäteasioita koskevaksi päivitykseksi 11.5.2012. Päivitetty ohjeistus julkaistaneen keväällä 2013

Jätelain soveltamisohjeita ja –oppaita (2/2)

- YM:n muistio siirtoasiakirjaa koskevan jätelain 121 §:n soveltamisesta www.ymparisto.fi > [Ympäristönsuojelu](#) > **Jätteet ja jätehuolto**
- Jätelainsäädännön uudistuksen verkkosivut www.ymparisto.fi/jatelainuudistus
- Hakemuslomakkeet toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin www.yrityssuomi.fi > etusivu > Hakemus jätteen ammattimaisen kuljettamisen tai välittämisen hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin.
- Ilmoituslomakkeet toiminnan merkitsemiseksi jätehuoltorekisteriin samalle sivustolle syksyllä 2012.

Kaatopaikka-asetus, pääasiallinen sisältö

Asetuksella rajoitettaisiin

-biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen

-sijoittamista kaatopaikalle ja tällaisen jätteen käyttöä -
kaatopaikan rakenteissa (VnA-ehdotus kaatopaikoista)

Lisäksi päivitetään

-jätelakiuudistuksen mukaiseksi ja

-pannaan toimeen komission direktiivi

-Hg-jätteen väliaikaista varastointia koskevat säännökset.

Asetus perustuu suurelta osin nykyiseen VNp:een, joka on Neuvoston kaatopaikkadirektiivin keskeinen täytäntöönpanosäädös

VTT:n taustamuistio 24.4.2012

Jäteasetuksen muutos

- Asetuksella kiellettäisiin yli 10% biohajoavaa ja muuta orgaanista jätettä sisältävän yhdyskuntajätteen ja rakennus- ja purkujätteen sekä niiden käsittelyjätteen hyödyntäminen maarakentamisessa (VnA-ehdotus jätteistä annetun VnA:n muuttamisesta)
  - Ehdotus ei vaikuttaisi energiantuotannon ja jätteenpolton tuhkan ja kuonan käyttöön, jos niiden liuenneen orgaanisen hiilen pitoisuus alittaa ehdotetun raja-arvon.
  - Ehdotettu rajoitus estäisi nykyisen käytännön, jossa runsaasti orgaanista ainesta sisältävää jätettä käytetään maarakentamisessa tavalla, joka läheisesti muistuttaa jätteen sijoittamista kaatopaikalle. Maarakentamiseen ei luettaisi jätteen käyttöä lannoitevalmisteena ml. maanparannuskäytön.
- Näytteenotossa ja analysoinnissa samat menettelyt kuin kaatopaikoilla sovelletaan

Orgaanisen rajoittaminen tavanomaisen jätteen kaatopaikalle

Luovuttaisiin lähes kokonaan biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle vuoteen 2016 mennessä.

Kaatopaikalle ei hyväksyttäisi jätettä, jonka orgaanisen aineksen pitoisuudesta johtuva orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC) tai vaihtoehtoisesti hehkutushäviö (LOI) olisi >10%.

Rajoitukset eivät koskisi erikseen nimettyjä jätteitä

Lupaviranomainen voisi myöntää määräaikaisen poikkeuksen

Asetuksen yleinen soveltamisala → ei koske PIMA-, kaivannais- eikä pilaantumaton ruoppausjätettä

Voimaan 1.1.2013, sovellettaisiin 1.1.2016.

Suppea testaus TOC-LOI tavanomaisen jätteen kaatopaikalle sijoitettavalla yhdyskuntajätteelle ja siihen rinnastettavalle jätteelle

Kielto ei koskisi

- Energiantuotannon ja jätteenpolton lento- ja pohjatuhkaa, jos sen DOC on < 800 mg/kg uuttosuhteessa L/S=10l/kg jätteen omassa pH:ssa tai pH:ssa 7,5-8,0.
- PIMA, PIRU ja asbestijäte, jos erillään muista jätteistä sijoitetaan
- Eläinsivutuoteasetuksessa tarkoitettut eläimistä saatavat sivutuotteet, erityistilanteessa, jos niiden sijoittaminen kaatopaikalle on tarpeen terveydelle aiheutuvan vaaran torjumiseksi.

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kaatopaikoista ja jäteasetuksen maanrakentamispykäläksi; lausunnot – nostettuja kysymyksiä

- Orgaanisen aineen rajoittamisesta pidettiin tärkeänä
- Aikataulu: siirtymää pidettiin riittävänäPoikkeusmenettely, esitettiin myös porrastamista
- Orgaanisen rajoittaminen: siistausliete, soodasakka, rengasrouhe, rikinpoiston jäte, eläinperäiset sivutuotteet
- Vaikutusarvio

- Maanrakentaminen liikunta- ja leikkikentillä, pururadoille, meluvälleissa, purkupuun hyödyntäminen, eroosiosuojaus
- Maanrakentamisen määrittely

Jätelainsäädännön uudistus verkossa
www.ymparisto.fi/jatelainuudistus
